

Lapsensa menettäneet vanhemmat eivät aina saa edes sairauslomaa

Tällä hetkellä suurin osa lapsen menettäneistä vanhemmista ei ole oikeutettuja mihinkään sellaiseen yhteiskunnan tarjoamaan tukeen, joka mahdollistaa töistä pois olemisen. Useimmiten ainoa keino on hakea sairauslomaa, vaikka suru ei ole sairaus.

- Käytännössä lapsen menettäneet ovat usein poissa töistä esimerkiksi vaihtelevien mielenterveysdiagnoosien turvin. Mielenterveysdiagnosi voi haitata esimerkiksi vakuutuksen saamista tai adoptioprosessia.
- Sairauslomaa joutuu hakemaan uudestaan ja uudestaan. Tämä kuormittaa paitsi surevia vanhempia ja työnantajia, myös sote-palveluita esimerkiksi käynteinä, lausuntona, ajanvarauksina ja kirjauksina.
- Nykykäytäntö asettaa lapsen menettäneet eriarvoiseen asemaan, sillä toimintatavoissa on paljon eroa työpaikkojen ja paikkakuntien välillä. Kaikille ei myönnetä edes sairauslomaa. Nykymalli ei myöskään huomioi yrittäjiä, työttömiä, epätyypillisissä työsuhteissa olevia tai opiskelijoita, joiden toimeentulo voi vakavasti vaarantua lapsen kuoleman myötä.
- Tälläkin hetkellä lapsen menettäneet ovat useimmiten useita kuukausia pois työelämästä. Poissaolo pitäisi kuitenkin mahdollistaa vähemmän kuormittavalla, kaikille tasa-arvoisella tavalla.

Ratkaisu: suruvapaa Suomeen

Vanhempi olisi oikeutettu maksimissaan 26 viikon mittaiseen yhteiskunnan tukemaan suruvapaaseen alaikäisen lapsen kuoltua tai kun lapsi syntyy kuolleena sen jälkeen, kun raskaus on kestänyt 154 päivää.

Tänä aikana vanhemmalle maksetaan ansiosidonnaista päivärahaa. Jos ansiosidonnaista ei ole kertynyt, myönnetään minimitasoinen etuus.

Vapaan tulee olla joustava ja mahdollistaa se, että vanhempi voi halutessaan pitää vapaan lyhyempänä ja palata töihin jo aiemmin. Vapaata voi myös käyttää pätkissä.

Lisätietoja:

www.kapy.fi/suruvapaa

KÄPY
Lapsikuolemaperheet ry

KÄPY
Lapsikuolemaperheet ry

Lapsen menettäneet kertovat

"Työterveyshuollon testien mukaan minulle ei voinut myöntää sairauslomaa, koska en kärsinyt masennuksesta."

"Henkivakuutuksen saamisessa oli pulmia, koska olin saanut lapseni kuoleman jälkeen 2 viikkoa (edes pyytämällä en lisää saanut) sairauslomaa, ja tietämättäni, psykiatria koskaan tapaamatta (eli mitään diagnostisia haastattelua suorittamatta), oli minulle merkitty kantaan sekamuotoinen ahdistus-masennushäiriö."

"Lapseni kuoli tapaturmaisesti ollessani hoitovapaalla. Heti kuolemaa seuraavana päivänä jouduin ilmoittautumaan työvoimatoimiston asiakkaaksi. Siellä minulle ehdotettiin sairausloman hakemista, mutta minulla ei olisi mitenkään ollut varaa olla sairauslomalla työttömänä ilman edeltäviä tuloja. Niinpä jouduin tehtailemaan työhakemuksia, vaikka tiesin, että en voisi ottaa työtä vastaan. Jos työtä tarjottiin, keksin jonkin syyn, miksi en voi tulla. Puolisoni, joka oli töissä, joutui hakemaan sairauslomaa aina uudelleen kahden viikon välein. Kaikki tämä tuntui täysin turhalta ja vei perheemme voimavaroja. Suruvapaa olisi antanut rauhan surra."

"Kohtukuoleman jälkeen äiti saa 4 kk äitiysloman, joka on ehdoton minimi toipumiselle. Kaikille lapsensa menettäneille pitäisi taata sama. Ilman äitiysloman suoma "lupaa" olisin itse tunnollisena työntekijänä palannut töihin varmasti aiemmin, mutta samalla surun käsittely olisi viivästynyt ja uskoisin että olisin sairastunut ja väsynyt."

"2 kk sairauslomaa lapsen kuoleman jälkeen on liian vähän. Nyt olen henkisesti uupunut ja fyysisesti sairas työssä käyvä. Terveystuollosta saatava tuki on vähäistä."

"Lapseni kuoltua lääkäri ilmoitti, että suru ei varsinaisesti voi olla sairausloman peruste, mutta kirjoitti kuitenkin neljä päivää sairauslomaa. Pyristelin töissä vuoden, kunnes mieleni ja kehoni pettivät, ja sain lopulta 6 kk sairauslomaa. Pienyrittäjällä sairauspäiväraha on hyvin pieni. Ilman säästöjäni ja yritykseni toisen omistajan työpanosta olisin joutunut luopumaan yrityksestäni kokonaan".

"Suruvapaa vapauttaisi surevan – ja myös työnantajan ja terveydenhuollon – sairausloman hakemiseen liittyvästä byrokratiasta ja kuormituksesta. Helpottaisi oloa, kun tietäisi, ettei tarvitse taistella oikeuksistaan tai neuvotella kenenkään kanssa omasta työkyvystään. Suruvapaa tekisi surun oikeutetuksi: ei tarvita erillistä diagnoosia siihen, että oman lapsen kuoleman jälkeen tarvitsee aikaa kerätä itseään."

Nykyiset käytännöt eivät ole toimivia
eivätkä oikeudenmukaisia. Siksi
Suomeen tarvitaan suruvapaa.